

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАПН УКРАЇНИ

**Вікторія СИДОРЕНКО, Володимир КУЛІШОВ,
Наталія ТОРБА, Ольга ФАРХШАТОВА**

**ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ
ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИДІВ
ПРАКТИК ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ
У БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ
ІНСТИТУТІ НЕПЕРЕРВНОЇ
ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою

Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти

«28» жовтня 2022 року, протокол № 9

Введено в дію наказом директорки
Білоцерківського інституту неперервної
професійної освіти

«28» жовтня 2022 року № 01-01/65-О.Д.

В.В. Сидоренко

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИДІВ ПРАКТИК ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ:

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Біла Церква 2022

УДК: 61:377.4

Рекомендовано до друку Вченою радою Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти (протокол № 9 від «28» жовтня 2022 року)

Автори-розробники:

Сидоренко Вікторія Вікторівна – директорка Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України, докторка педагогічних наук, професорка;

Кулішов Володимир Сергійович – завідувач кафедри педагогіки, психології та менеджменту БІНПО, кандидат педагогічних наук, доцент, гарант ОП «Педагогіка вищої школи»;

Торба Наталія Григорівна – кандидатка психологічних наук, доцентка, доцентка кафедри педагогіки, психології та менеджменту БІНПО, гарант ОП «Психологія»;

Фархшатова Ольга Василівна – кандидатка економічних наук, доцентка кафедри педагогіки, психології та менеджменту БІНПО, членкиня ОП «Управління навчальним закладом», «Адміністративний менеджмент».

Інноваційні підходи до організації видів практик здобувачів вищої освіти у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти: аналітичний огляд. Вікторія Сидоренко, Володимир Кулішов, Наталія Торба, Ольга Фархшатова. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 30 с.

В аналітичному огляді «Інноваційні підходи до організації видів практик здобувачів вищої освіти у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти» обґрунтовано практичну підготовку здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівня в закладах вищої освіти як обов'язковий складник їхньої професійної підготовки, необхідний для підготовки конкурентоздатного на ринку праці сучасного фахівця, який володіє широким спектром умінь, навичок, інтересів, професійного досвіду, здатний працювати у багатомовних і мультикультурних середовищах, на перетині різних наук, сфер та галузей, виконує професійну діяльність на новому рівні.

В аналітичному огляді визначено основну мету і завдання, підходи до організації видів практик в умовах дистанційного навчання та в період воєнного стану за освітньо-професійними програмами «Педагогіка вищої школи», «Психологія», «Управління навчальним закладом», «Адміністративний менеджмент». Конкретизовано бази практик за кожною освітньою програмою. Практична підготовка здобувачів вищої освіти передбачає системність, послідовність її проведення на засадах компетентнісного, діяльнісного, акмеологічного та студентоцентрованого підходів, розкриття і розвиток творчого, мотиваційного, лідерського потенціалу особистості, формування soft skills. Описано організацію і проходження видів практик за кордоном.

Для здобувачів вищої освіти, проектних груп, що забезпечують освітньо-професійні програми, роботодавців і ключових стейкхолдерів.

ЗМІСТ

ВСТУПНЕ СЛОВО ДО ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ І КЛЮЧОВИХ СТЕЙКГОЛДЕРІВ.....	4
I ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВИЙ СКЛАДНИК ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ.....	6
II СУЧАСНЕ НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У БІНПО.....	7
III ОНЛАЙН-ПРАКТИКА ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ВОЄННОГО СТАНУ.....	8
IV ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ І ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИДІВ ПРАКТИК ІЗ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ У БІНПО.....	13
4.1 ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ».....	13
4.2 ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ПСИХОЛОГІЯ».....	18
4.3 ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ «УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ», «АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ».....	25
V ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ЗА КОРДОНОМ.....	28

ВСТУПНЕ СЛОВО ДО ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ І КЛЮЧОВИХ СТЕЙКГОЛДЕРІВ

На сучасному етапі науково-технічного прогресу, в умовах реформування економічних і соціально-особистісних відносин в Україні, нових викликів функціонування закладів освіти, організацій, підприємств різних галузей та різних форм власності виникає потреба в інноваційних підходах до підготовки висококваліфікованих фахівців. Важливу роль у цьому процесі забезпечує комплексний підхід до організації професійної підготовки, важливим складником якого є практична підготовка здобувачів вищої освіти.

За даними Світового банку «Навички для сучасної України» (Хімена), для української системи освіти характерне повільне впровадження ринково орієнтованих реформ, їй бракує гнучкості, стандартів якості та орієнтації на потреби ринку праці. Зокрема половина робочих місць припадає на низькопродуктивні галузі; кожен п'ятий працівник зайнятий у неформальному секторі; неповна зайнятість набула великих масштабів; рівень неактивності населення старшого віку є одним з найвищих у Європі.

Більшість опитаних роботодавців вважають, що система вищої освіти не готує достатньої кількості фахівців із практичними навичками, необхідним типом або рівнем навичок чи актуальними знаннями. Навички, які цінуються на ринку, розвиваються в процесі неформального і формального навчання, а також навчання та професійної підготовки на робочому місці.

Майже 70% опитаних підприємств підтвердили, що випускники закладів загальної середньої, вищої та професійної (професійно-технічної) освіти не володіють практичними навичками або сучасними знаннями; понад 58 % зазначили відсутність типів та рівнів навичок, необхідних роботодавцям. Вища освіта не завжди формує і розвиває передові когнітивні (вирішення проблем і комунікабельність), соціоемоційні (самоорганізація та стійкість) та технічні (комп'ютерні навички та спеціалізовані галузеві знання) навички, потрібні на сучасному ринку праці.

Важливість практичної підготовки полягає в її спрямованості на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами освіти під час навчання, набутті і вдосконаленні ними практичних навичок і вмінь. У процесі проходження різних видів практик відбувається розкриття

Де шукати втрачені кваліфікаційні навички випускників ЗВО?

- «кваліфікаційний розрив» - різниця у кваліфікаційних навичках, які очікують роботодавці, і тими навичками, якими володіють студенти в дійсності
- «кваліфікаційна яма» (skills mismatch) – це ситуація на ринку праці, за якої компетенції випускників ЗВО або надлишкові, або недостатні для роботи, яку вони виконують

ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СПІВПРАЦІ ТА РОЗВИТКУ

і розвиток творчого, мотиваційного, лідерського потенціалу особистості в професійній діяльності майбутнього фахівця, формування soft skills.

В аналітичному огляді «Інноваційні підходи до організації видів практик здобувачів вищої освіти у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти» обґрунтовано практичну підготовку здобувачів у закладі вищої освіти як обов'язковий складник їхньої професійної підготовки, необхідний для підготовки конкурентоздатного на ринку праці сучасного фахівця, який володіє широким спектром умінь, навичок, інтересів, професійного досвіду, здатний працювати у багатомовних і мультикультурних середовищах, на перетині різних наук, сфер та галузей, виконує професійну діяльність на новому рівні.

В аналітичному огляді визначено основну мету і завдання, підходи до організації видів практик в умовах дистанційного навчання та в період воєнного стану за освітньо-професійними програмами «Педагогіка вищої школи», «Психологія», «Управління навчальним закладом», «Адміністративний менеджмент». Конкретизовано бази практик за кожною освітньою програмою. Практична підготовка здобувачів вищої освіти передбачає системність, комплексність, послідовність її проведення на засадах компетентнісного, діяльнісного, акмеологічного та студентоцентрованого підходів, розкриття і розвиток творчого, мотиваційного, лідерського потенціалу особистості, формування soft skills. Має враховувати основні вимоги щодо підготовки сучасного фахівця, фахових компетентностей на регіональному і вітчизняному ринках праці. Описано організацію і проходження видів практик за кордоном.

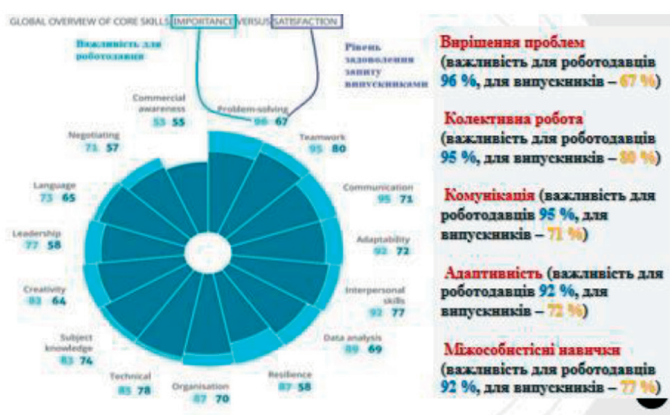
Організація e-Skills дослідила питання за допомогою студентів та викладачів британських університетів. В опитуванні взяли участь 11 000 роботодавців і 16 000 студентів

Дані відображають два визначальні показники навичок: **вагу важливості, яку надають роботодавці і задоволеність цією навичкою у випускників**

- 5 найважливіших навичок для роботодавців:**
- Вирішення проблем
 - Колективна робота
 - Комунікабельність
 - Адаптивність
 - Міжособистісні навички

The Global Skills Gap in the 21st Century

Вікторія СИДОРЕНКО,

директорка Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти, докторка педагогічних наук, професорка

І. ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ОБОВ'ЯЗКОВИЙ СКЛАДНИК ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ

Практична підготовка здобувачів вищої освіти у БІНПО, набуття ними професійних компетенцій є **обов'язковою компонентою їхньої професійної підготовки, необхідною для здобуття відповідного освітнього ступеня.** Практична підготовка займає 10–12% загального часу, відведеного на опанування здобувачем вищої освіти освітньо-професійних програм.

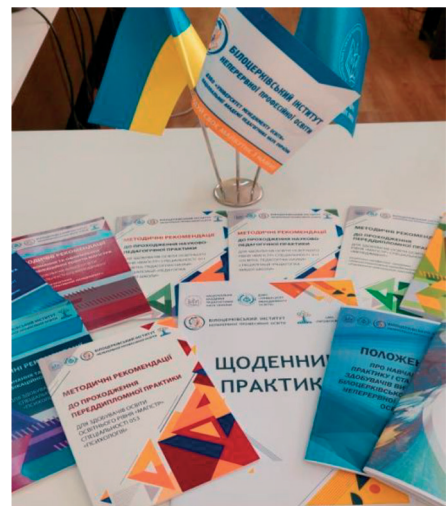
Практична підготовка здобувачів вищої освіти передбачає **системність, послідовність її проведення на засадах компетентнісного, діяльнісного, акмеологічного та студентоцентрованого підходів** з метою практичного застосування студентами здобутих під час навчання обсягу практичних знань і вмінь, загальних і фахових компетентностей, які відповідають необхідному рівню вищої освіти.

З урахуванням змушеного переходу до дистанційного навчання, спричиненого пандемією та умовами воєнного стану в Україні, виникла необхідність **добору та впровадження інноваційних форм і методів організації практичної підготовки в закладах вищої освіти.** Це пов'язано перш за все із тим, що нестандартні умови організації освітнього процесу, складником якого є практика, вимагають зміну формату спілкування, інших технологій навчання і викладання. З урахуванням важливості саме практики для підготовки конкурентоспроможного на ринку послуг фахівця до її ефективної організації висуваються додаткові вимоги, пов'язані із дотриманням безпечних умов організації освітнього процесу.

Серед **інноваційних підходів до організації практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівнів вищої освіти у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти** за спеціальностями 011 Освітні, педагогічні науки, 053 Психологія та 073 Менеджмент виокремлюємо:

1. Розроблене сучасне нормативно-правове та науково-методичне забезпечення практичної підготовки здобувачів освіти, що відповідає соціокультурним та освітнім викликам.

2. Інтегрований підхід до організації видів практик, що передбачає синергію наукового та практичного складників, кожен з яких знаходить відображення у змісті практики та звітних документах.

3. Системна, послідовна організація роботи зі здобувачами освіти щодо практичної підготовки, що включає обов'язкове проведення настановчої конференції на початку практики і звітної конференції після її закінчення, моніторингу за результатами проходження практики.

4. Упровадження онлайн-практики як однієї з форм проведення в умовах дистанційного навчання та воєнного стану із зміною форм, методів і прийомів роботи.

5. Створення умов для формування та реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти шляхом самостійного добору ними баз практик відповідно до здібностей та професійних інтересів.

6. Тісна заємодія з роботодавцями та ключовимистейкхолдерами з питань формування реєстру баз практичної підготовки, потреб регіонального ринку праці.

7. Проведення публічних, гостьових лекцій провідними фахівцями галузі як підготовчий етап до проведення онлайн-практики, удосконалення фахової майстерності та педагогічної техніки.

8. Організація і проведення практики на базі провідних закладів освіти (установ, організацій) м. Біла Церква, Київської області та інших областей України.

II СУЧАСНЕ НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ТА НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ У БІНПО

Практична підготовка здобувачів вищої освіти у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України здійснюється згідно із Законом України «Про вищу освіту» (№ 1556-VII від 01.07.2014 року), відповідно до локальних нормативних документів, зокрема «Положення про навчання, практику і стажування здобувачів вищої освіти Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти», «Положення про організацію

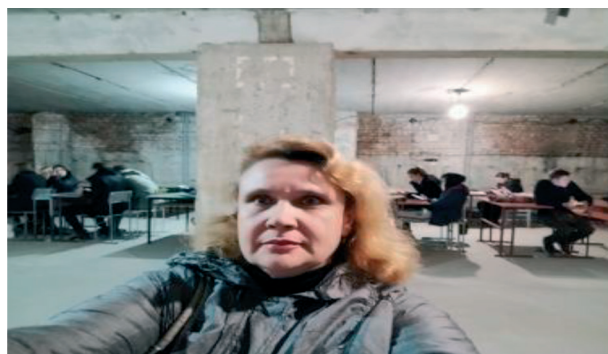
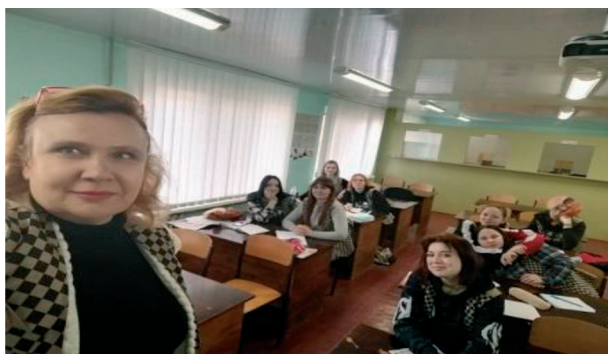

освітнього процесу за дистанційною формою навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про організацію освітнього процесу в умовах змішаного навчання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти», «Положення про сприяння працевлаштуванню здобувачів освіти і випускників Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти», «Методичні рекомендації до проходження науково-педагогічної практики для здобувачів освіти освітнього рівня «Магістр» спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» спеціалізації «Педагогіка вищої школи», «Методичні рекомендації до проходження переддипломної практики для здобувачів освіти освітнього рівня «Магістр» спеціальності 053 «Психологія», «Щоденник практики», «Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти» тощо.

III ОНЛАЙН-ПРАКТИКА ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ ЇЇ ПРОВЕДЕННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА ВОЄННОГО СТАНУ

Через перехід на дистанційне навчання, відсутність у деяких закладах освіти умов щодо проведення практики оффлайн зростає необхідність організувати **онлайн-практику**. Цілком зрозуміло, що за стандартних умов (оффлайн-аудиторії) розроблені численні методи її проведення. Яким же чином не втратити ефективності під час проходження практики онлайн? Перш за все, це можливо зробити шляхом проведення студентами занять із використанням дистанційних технологій. На нашу думку, серед низки видів занять в умовах дистанційного навчання доцільно віддати перевагу тим, що передбачають активну залученість аудиторії до заняття, взаємодії і співдії. Не стандартним, класичним лекціям, а тим формам організації освітнього процесу, які передбачають постійну взаємодію лектора з аудиторією, наприклад, інтерактивна лекція, лекція-діалог, диспут, ділові ігри тощо. Під час практики учасниками таких онлайн-занять можуть бути як одногрупники, так і інші запрошені особи (однокурсники, інші викладачі, роботодавці тощо).

На фото проходження переддипломної практики здобувачами освітнього рівня «магістр» в умовах воєнного стану (2022 рік)

Потребує іншого підходу підготовчий етап до проведення практики з боку її керівника. З урахуванням того, що викладач повинен перш за все навчити студентів викладацької майстерності, найкращим стає особистий приклад на етапі підготовки до практики.

Однією із форм підготовчого етапу до онлайн-практики є **відкриті (публічні) лекції**, на які запрошуються студенти-практиканти. Додаткові можливості надає поєднання офлайн та онлайн-формату за належних умов безпеки для учасників освітнього процесу в навчальній аудиторії. Крім того, такі відкриті (публічні) лекції доцільно записувати і викладати у відкритому доступі, наприклад ютуб-каналі закладу освіти, особистому блозі викладача тощо.

У БІНПО з урахуванням того, що студенти можуть не мати можливості проходити різні види практик офлайн, з метою вдосконалення викладацької майстерності і педагогічної техніки, упродовж березня-жовтня 2022 року організовано **постійно діючий консультпункт «Публічні лекції для педагогів, батьків та дітей»**. В умовах воєнного стану для магістрів освітньо-професійних програм «Психологія», «Педагогіка вищої школи», «Менеджмент» провідними науково-педагогічними працівниками БІНПО, проектними групами організовано публічні відкриті лекції. Під час **11 засідань** постійно діючого консультпункту проведено **20 занять** у формі відкритих лекцій, майстер-класів, тренінгів із таких важливих та актуальних проблем:

ПОСТІЙНО ДІЮЧИЙ КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ПУНКТ
«ВІДКРИТІ ПУБЛІЧНІ ЛЕКЦІЇ ДЛЯ ПЕДАГОГІВ, БАТЬКІВ, ДІТЕЙ»

Посилання:
<https://meet.google.com/vvc-zzey-evf>
30 березня з 11.00 по 12.00

Модератори:
АНДРІЙ ЕРМОЛЕНКО, завідувач кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін БІНПО, кандидат політичних наук, доцент
«Бути корисним тут і зараз: волонтерство – твоя відповідь на виклики війни»

СВІТЛАНА ШЕВЧУК, старша викладачка кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін БІНПО
«Бути корисним тут і зараз: досвід взаємодії і підтримки педагогічних працівників професійної освіти у воєнний період»

Посилання:
<https://meet.google.com/vvc-zzey-evf>
01 квітня з 11.00 по 12.00

Модератор:
ВОЛОДИМИР МАНДРАГЕЛЯ, доктор філософських наук, професор, професор кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін БІНПО
«Україна та становлення нової системи міжнародних відносин: воєнно-політичні та економічні аспекти»

ПОСТІЙНО ДІЮЧИЙ КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ПУНКТ
«ВІДКРИТІ ПУБЛІЧНІ ЛЕКЦІЇ ДЛЯ ПЕДАГОГІВ, БАТЬКІВ, ДІТЕЙ»

Посилання:
<https://meet.google.com/vvc-zzey-evf>

КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ПУНКТ
06 квітня 2022 року об 11:00

Модератори:
ВІРА ГРЯДУША, кандидатка технічних наук, старша викладачка кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну БІНПО
«Освітня платформа Mozaik Education»

СВІТЛАНА МАСЛІЧ, кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін БІНПО
Ключові компетентності у вимірі сьогодення

ПОСТІЙНО ДІЮЧИЙ КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ПУНКТ
«ВІДКРИТІ ПУБЛІЧНІ ЛЕКЦІЇ ДЛЯ ПЕДАГОГІВ, БАТЬКІВ, ДІТЕЙ»

Посилання:
<https://meet.google.com/vvc-zzey-evf>
29 квітня 2022 року

Модератори:
СВІТЛАНА УДОВИК, викладачка кафедри технологій навчання, охорони праці та дизайну БІНПО
«Трудові правовідносини в умовах воєнного стану»

СВІТЛАНА СТАШЕНКО, завідувачка відділу цифровізації освітньої діяльності БІНПО
«Використання хмарного середовища Teams (платформа MS Office 365) в освітньому процесі»

ПОСТІЙНО ДІЮЧИЙ КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ПУНКТ
«ВІДКРИТІ ПУБЛІЧНІ ЛЕКЦІЇ ДЛЯ ПЕДАГОГІВ, БАТЬКІВ, ДІТЕЙ»

Посилання:
<https://meet.google.com/vvc-zzey-evf>

КОНСУЛЬТАЦІЙНИЙ ПУНКТ
08 квітня 2022 року

Фейкові новини
Фейкові новини як інструмент інформаційної війни: технології та принципи їх спростування

Модератори:
ВОЛОДИМИР КУЛІШОВ, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри методики професійної освіти та соціально-гуманітарних дисциплін БІНПО

ОКСАНА ПЕТРУШАК, завідувачка відділу сучасних технологій виробництва БІНПО

- **для здобувачів освіти ОП «Педагогіка вищої школи»:** «Трудові правовідносини в умовах воєнного стану», «Навчаємось під час війни: корисні посилання, лайфхаки, можливості», «Розвиток цифрової компетентності шляхом візуалізації освітнього контенту», «Ключові компетентності у вимірі сьогодення», «Фейкові новини як інструмент інформаційної війни: технології та принципи їх спростування», «Ефективна комунікація в період воєнного стану: техніки і прийоми», «Проблемно-ресурсний та індикативно-технологічний виміри освітніх інноваційних проєктів, партнерства зараз та після перемоги: досвід практичного консультування», «Україна та становлення нової системи міжнародних відносин: воєнно-політичні та економічні аспекти»;

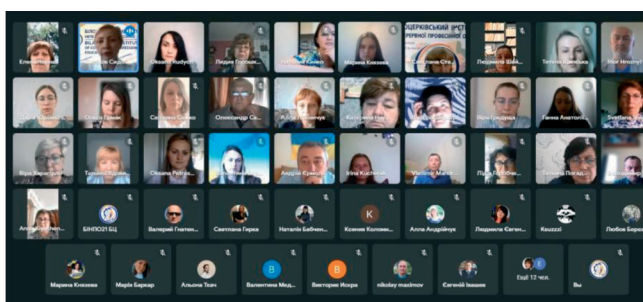
- **для здобувачів освіти ОП «Психологія»:** «Психологічна безпека дитини під час війни», «Психологічна допомога під час військових дій», «Психологічна самодопомога під час панічної атаки», «Природа агресивної поведінки», «Фізіологічні ознаки панічної атаки», «Як не піддаватися паніці», «Підтримка учнів з особливими освітніми потребами та їхніх батьків у надзвичайних ситуаціях», «Використання казкотерапії для нормалізації емоційного стану дитини в подоланні посттравматичного стресового розладу»;

- **для здобувачів освіти ОП «Менеджмент»:** «Економіка України: наслідки війни, сподівання та перспективи», «Фінансове шахрайство під час війни: нові схеми», «Кризові комунікації в умовах гібридної війни», «Рефлексивний вплив за рахунок маніпуляцій інформацією», «Відновлення і розвиток країн після збройних конфліктів та воєн», «Логістика: вона військова чи мирна?».

Усі відкриті публічні лекції розміщено на офіційному ютуб-каналі БІНПО.

На підготовчому етапі проходження практики проведено **гостьові лекції із запрошенням провідних фахівців галузі:**

- **для здобувачів освіти ОП «Менеджмент»:**

ГОСТЬОВІ ЛЕКЦІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 073 МЕНЕДЖМЕНТ

«Логістика війни та миру», Лідія Горошкова, професорка кафедри екології Національного університету «Києво-Могилянська академія», докторка економічних наук, доцентка (19.09.2022 р.); **«Такі різні історії успіху...»**, Лідія Горошкова, професорка кафедри екології Національного університету «Києво-Могилянська академія», докторка економічних наук, доцентка (26.09.2022 р.); **«Завдані збитки та втрачена вигода суб'єктів господарювання під час війни в Україні»**, Лідія Горошкова, професорка кафедри екології Національного університету «Києво-Могилянська академія», докторка економічних наук, доцентка; Дмитро Антонюк, віце-президент Запорізької торгово-промислової палати, професор кафедри підприємництва, доктор економічних наук, професор; Олена Васильєва, декан факультету міжнародного туризму та економіки Національного університету «Запорізька політехніка», докторка економічних наук, доцентка (10.10.2022 р.)

ГОСТОВІ ЛЕКЦІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 053 ПСИХОЛОГІЯ, 011 ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Для здобувачів освіти ОП «Психологія», «Педагогіка вищої школи» проведено гостеві лекції: **«Психомалюнки в пізнанні психіки»**, Тамара Яценко, докторка психологічних наук, професорка, академік НАПН України, професорка кафедри практичної психології Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова (31.07.2022 р.); **«Методики психомалюнків в глибинному пізнанні психіки»**, Тамара Яценко, докторка психологічних наук, професорка, академік НАПН України, професорка кафедри практичної психології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (07.08.2022 р.); **«Травма»**, Віталій Осипчук, лікар психіатр, психотерапевт, спеціаліст по роботі із подолання залежностей (29.08.2022 р.); **«Нейрофізіологія потрясінь»**, Тетяна Станіславська, психоаналітик, клінічний психолог, спеціаліст у здійсненні підтримуючої терапії для людей із різноманітними психіатричними діагнозами (01.09.2022 р.); **«Соціально-психологічна допомога дітям»**, Барбара Прайтлер, кандидатка психологічних наук,

психотерапевт Віденського центру допомоги жертвам катувань і війни, супервізорка (14.09.2022 року); «**Свідомість та життя**», Олег Кришталь, директор Інституту фізіології імені О.О.Богомольця, академік НАН України (фізіологія людини і тварин), доктор біологічних наук, професор (11.10.2022 р.); «**Підтримка дітей шкільного віку, які постраждали від травм війни**», доктор Стівен Е. Брок, дипломований педагог-психолог і професор шкільної психології Каліфорнійського університету Сакраменто (12.10.2022 р.); «**Фізіологія тривалого стресу**», **Роберт Сапольські**, американський нейроендокринолог, професор біології, нейронауки і нейрохірургії в Стенфордському університеті (14.10.2022 р.).

В умовах дистанційного навчання та воєнного стану захист звітів про практику повинен бути позбавлений формалізму, оскільки за офлайн-навчання є можливість спілкування викладача і студентів під час її проведення. В онлайн-режимі корисним буде створення умов для групового обговорення результатів практики її учасниками, студентами та керівником практики.

Після проходження практики здобувачі освіти проходять анкетування на офіційному сайті БІНПО в розділі «Онлайн-опитування щодо забезпечення якості освіти» (<https://binpo.com.ua/>): «Оцінка якості практичної підготовки здобувачами вищої освіти», «До питання задоволеності здобувачами вищої освіти освітньою, організаційною, інформаційною, консультативною та соціальною підтримкою», «Щодо питання працевлаштування випускників». Основні питання, пов'язані з організацією та проведенням різних видів практик розглядаються на засіданнях Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти, Вченої ради БІНПО.

IV ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ І ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИДІВ ПРАКТИК ІЗ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ У БІНПО

Деталізуємо основні завдання, підходи до проходження практичної підготовки по кожній освітньо-професійній програмі у БІНПО в умовах воєнного стану

4.1 ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ПЕДАГОГІКА ВИЩОЇ ШКОЛИ»

Відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки проходять **науково-педагогічну практику**.

Мета науково-педагогічної практики – забезпечення зв'язку між науково-теоретичною і практичною підготовкою магістрів, формування в них системи компетентностей для виконання функцій викладача вищої школи.

Основними завданнями науково-педагогічної практики є:

- ознайомлення із сучасним станом навчальної та виховної роботи у закладах вищої освіти;
- поглиблення і розширення теоретичних знань із

спеціальних і психолого-педагогічних дисциплін, набутих у процесі навчання, уміння застосувати їх у вирішенні конкретних педагогічних завдань під час практики;

- набуття психолого-педагогічних і методичних умінь викладання відповідних навчальних дисциплін у системі вищої школи;
- вироблення умінь організації основних форм навчання у вищій школі, застосування сучасних технологій і методів, що сприяють активізації навчально-пізнавальної діяльності студента;
- набуття навичок професійно-педагогічного спілкування зі студентською аудиторією;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до майбутньої професійної діяльності;
- виховання стійкого інтересу до професії викладача закладу вищої освіти, професійний саморозвиток і самонавчання впродовж життя шляхом формальної, неформальної та інформальної освіти.

Особливість науково-педагогічної практики полягає в тому, що вона передбачає реалізацію наукової і педагогічної складників, кожен з яких знаходить відображення в змісті практики і звітних документах.

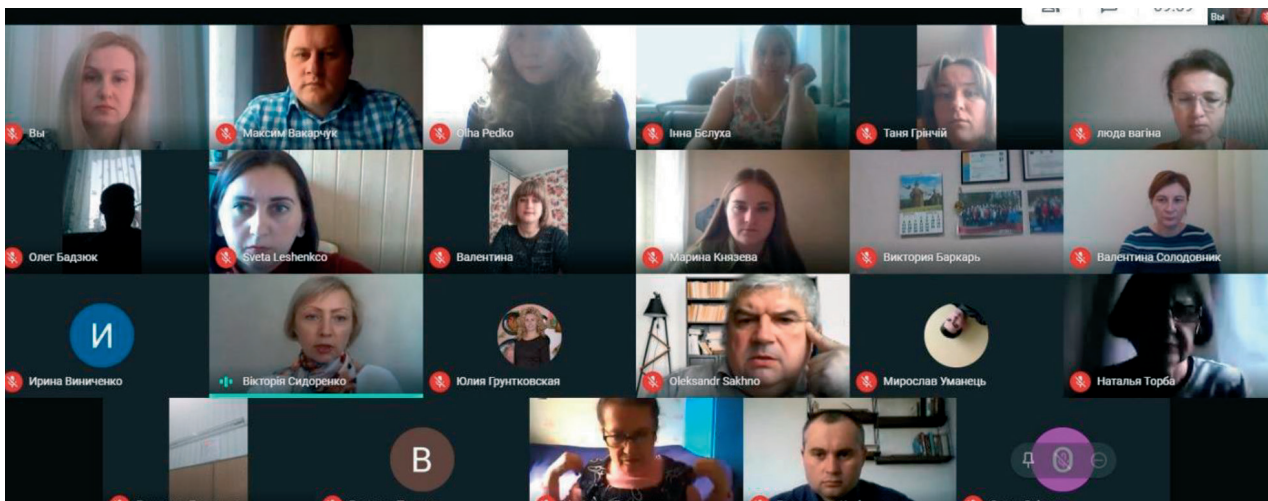
Перед початком практики зі здобувачами освіти БІНПО проводиться **настановча конференція**, метою якої є ознайомлення здобувачів освіти із програмою практики, базами практик та особливостями оформлення звітної документації.

Обов'язковим елементом настановчої конференції є **інструктаж з охорони праці та безпеки життєдіяльності** під час проходження практики.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки проводиться на базах практики, що забезпечують виконання програми практики.

Базами науково-педагогічної практики є заклади вищої та фахової передвищої освіти за умови забезпечення ними виконання в повному обсязі навчальних планів і програм практики, безпечних умов для її проведення.

Визначення баз практики здійснюється дирекцією Інституту на основі договорів про співпрацю із закладами освіти незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності. Здобувачі вищої освіти можуть самостійно обирати базу практики й пропонувати її для використання. Загальний реєстр баз практик складається гарантом ОП на основі

каталогів та окремо укладених договорів про спільну навчально-виробничу та практичну діяльність. Щороку каталоги та реєстр баз практик переглядається й оновлюється на офіційному сайті БІНПО з урахуванням строків дії договорів.

У жовтні 2022 року реєстр баз практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки становить 9 закладів освіти (див. Табл. 1)

Таблиця 1

**Реєстр баз практичної підготовки за спеціальністю
011 Освітні, педагогічні науки**

1	Білоцерківський національний аграрний університет
2	Краматорський коледж Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського
3	Білоцерківський гуманітарно-педагогічний фаховий коледж
4	Вище професійне училище № 17 м. Дніпра
5	Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України
6	Одеський фаховий коледж транспортних технологій
7	Дніпровський технолого-економічний коледж
8	Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського
9	Професійно-технічне училище № 26 м. Кременчук

Серед баз практичної підготовки за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки налічується 33 % закладів вищої освіти та 67 % закладів фахової передвищої освіти (Рис. 1).

Співвідношення закладів вищої та фахової передвищої освіти серед баз практик за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

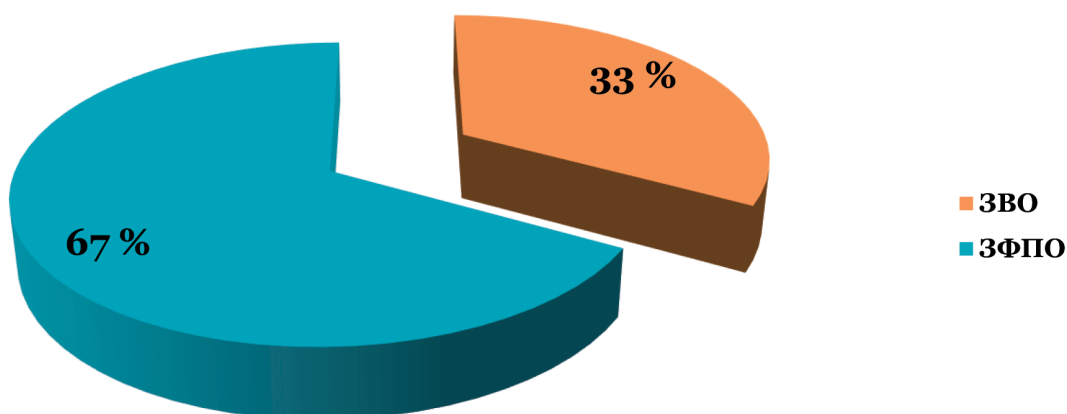

Рис. 1 Співвідношення закладів вищої та фахової передвищої освіти серед баз практик за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки

Якщо брати дану статистику у розрізі регіонів України, то заклади освіти Київської області становлять 34 %, Донецької та Дніпропетровської областей – по 22 %, Одеської та Полтавської областей по 11 % відповідно (Рис. 2).

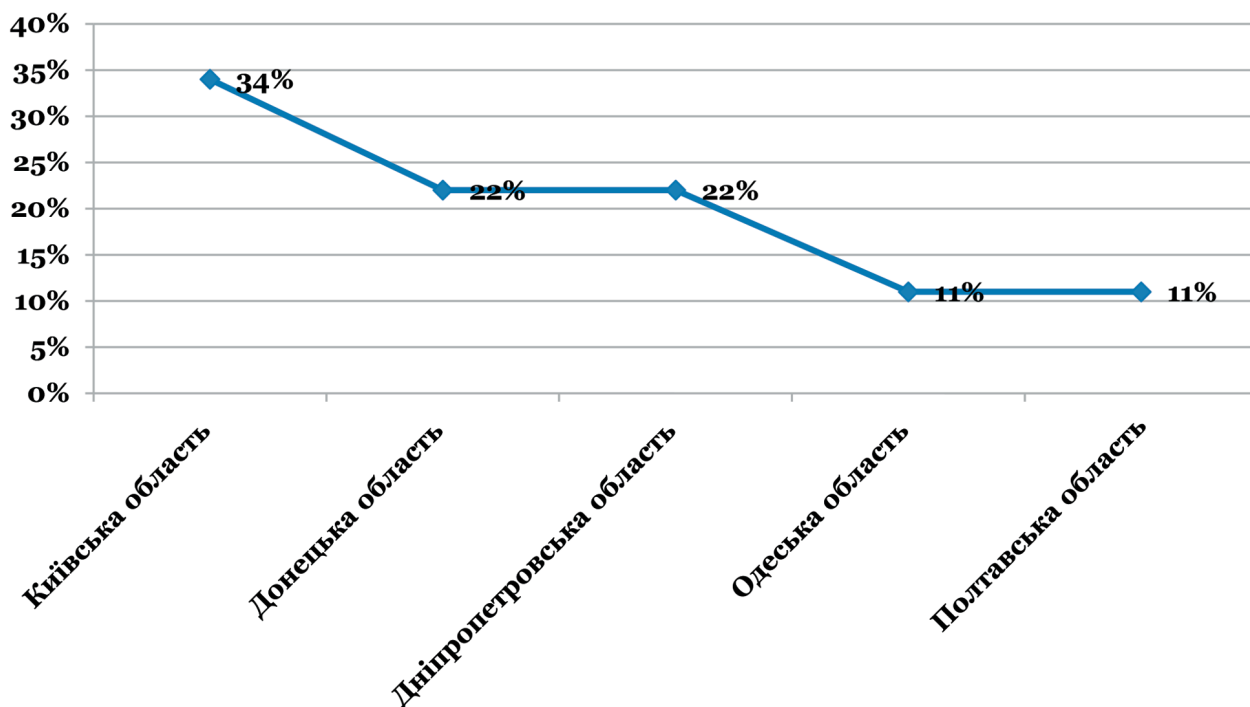
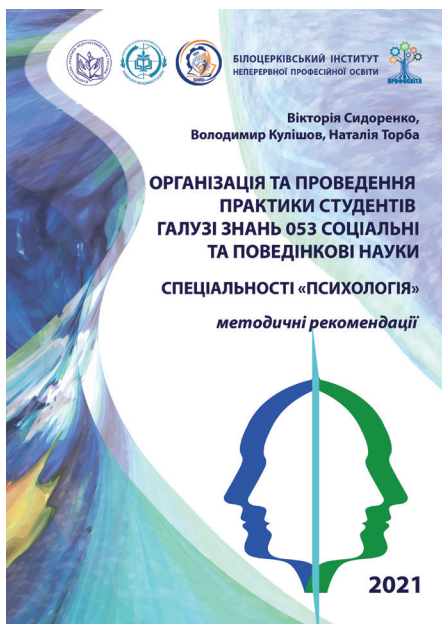

Рис. 2. Співвідношення баз практик за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки за регіонами України

Після закінчення практики студенти спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки оформлюють і подають на профільну кафедру педагогіки, психології та менеджменту звітну документацію, визначену програмою практики. Зміст звітної документації розкриває компетентності здобувача вищої освіти, сформовані ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики. Звітна документація оформляється індивідуально кожним студентом.

Звітна документація з практики повинна містити такі складники:

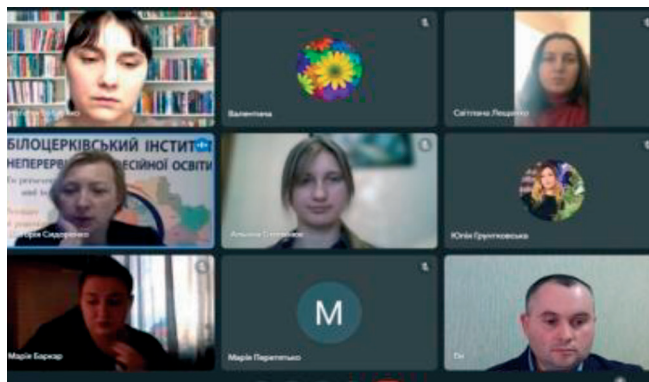
1. Індивідуальний план науково-педагогічної практики, підписаний магістром і керівником практики.
2. Звіт про виконання індивідуального плану практики, підписаний магістром, керівником практики та науковим керівником закладу вищої освіти, на базі якого студент проходив практику. **У звіті студент визначає позитивні сторони науково-педагогічної практики, недоліки,**

що мали місце в організації практики, висловлює пропозиції та побажання щодо покращення практики.

3. Конспект проведеного практичного чи семінарського заняття, затверджений науковим керівником або керівником практики.
4. Протокол обговорення навчального заняття, проведеного практикантом.
5. Самоаналіз проведеного заняття.
6. Аналіз відвіданих занять, лекцій.
7. Відомість рейтингового оцінювання магістерської практики.
8. Відгук керівника практики від підприємства, організації, установи.
9. Висновок керівника практики від БІНПО.

Письмовий звіт разом з іншими документами подається на рецензування керівникові практичної підготовки від кафедри та захищається під час звітної конференції перед комісією у складі науково-педагогічних працівників, як правило, членів проектної групи ОПП «Педагогіка вищої школи».

Звіт вміщує відомості про виконання здобувачем вищої освіти всіх розділів програми практичної підготовки та індивідуального завдання, питання охорони праці, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Звіт оформлюється відповідно до вимог, встановлених програмою практики та методичними рекомендаціями. Основними критеріями оцінювання результатів педагогічної практики є: ступінь сформованості професійно-педагогічних умінь; рівень теоретичного осмислення магістрантами своєї практичної діяльності (її завдань, змісту, методів, результатів, труднощів); рівень професійної та суспільної спрямованості майбутніх викладачів, зокрема інтерес до педагогічної професії, активність, відповідальне і творче ставлення до роботи тощо.

4.2 ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «ПСИХОЛОГІЯ»

У навчальному плані підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 053 «Психологія» передбачено психодіагностичну та виробничу практики.

Мета психодіагностичної практики полягає у формуванні, розвитку й відпрацюванні компетенцій, необхідних для проведення психодіагностичної роботи (дослідження), спостереження в процесі обстеження, більш детальне ознайомлення з особливостями роботи практичного психолога, поглиблення і закріплення теоретичних знань, удосконалення навичок організації та виконання професійно-орієнтованих завдань, складниками яких є проведення психологічних досліджень (оцінка особистісних якостей, особливостей інтелектуального та емоційного розвитку, специфіки міжособистісної взаємодії), профорієнтаційної, психопрофілактичної та просвітницької діяльності, формування та розвиток практичних навичок у галузі психології.

Завдання психодіагностичної практики:

- знайомство з роботою (формою, методами) практичного психолога відповідно до бази практики;
- безпосередня участь у вирішенні основних психологічних проблем у конкретній сфері практичної психології;
- набуття практичного досвіду з використання різних форм, методів роботи практичного психолога відповідно до бази практики;
- участь у зазначених видах діяльності практичного психолога бази практики: психопрофілактичній, діагностичній, профорієнтаційній та просвітницькій;
- поглиблення знань та формування практичних навичок щодо проведення психодіагностичного обстеження учнів різних вікових категорій, підбору психодіагностичного інструментарію, аналізу та інтерпретації отриманих даних;
- складання висновку за результатами дослідження і рекомендацій щодо подальшої (психокорекційної, психоконсультативної, психопрофілактичної) роботи з обстежуваними;
- реалізація етичних принципів діяльності практичного психолога у процесі проходження практики;
- формування у студентів професійних якостей майбутнього психолога, зокрема здатності до аналізу ситуації, виділення актуальної проблеми, яка потребує першочергового вирішення, здатності до установлення комунікативного контакту та ведення нормативної документації;
- формування умінь співвідносити наукові знання з практичною діяльністю психолога відповідно до бази практики.

Виробнича практика має на меті закріплення теоретичних знань, здобутих студентами в процесі вивчення загальної, вікової, соціальної, експериментальної психології, психодіагностики; набуття навичок та умінь із застосування теоретичних знань у практичній діяльності психолога (психодіагностичній, розвивальній, психокорекційній, просвітницькій);

формування і закріплення вмінь складати програму дій на основі самостійно сформульованих гіпотез; удосконалення технології проведення психологічного дослідження.

Основними завданнями підготовки та проходження виробничої практики є:

- закріплення та поглиблення теоретичних знань, одержаних здобувачами освіти в процесі навчання;
- уміння творчо застосовувати одержані знання в діяльності психолога;
- ознайомлення студентів із діяльністю психологів у різних закладах, установах завдяки вирішенню поставлених перед ними завдань у зазначених формах і визначеними методами;
- надбання практичних навичок правильного ведення психодіагностичних процедур з використанням психологічного інструментарію, розробки психокорекційних занять, оформленні відповідної документації;
- адаптація студентів до виконання обов'язків практичного психолога, розширення їх практичних вмінь, закріплення основ культури спілкування та професійної етики психолога;
- апробування інструментарію і методів роботи, отриманих у процесі навчання: збору інформації, способів обробки даних, методів аналізу інформації, прийомів проведення дослідження;
- усвідомлення студентами необхідності отримання практичного досвіду у сфері діагностичної, корекційної, розвивальної, психотерапевтичної, пропедевтичної діяльності для більш ефективного подальшого навчання;
- формування уявлень студентів щодо своєї майбутньої професійної діяльності, про себе як психолога, вироблення адекватних професійних настанов до практичної діяльності психолога.

З метою ефективної організації практичної підготовки психологів-бакалаврів розроблено відповідний навчально-методичний супровід, а саме – програма практики, методичні рекомендації та щоденник практики. Систематично проводяться настановча та звітна конференції з практики.

На основі угод про проходження практики сформовано реєстр баз практичної підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія. Основною вимогою до бази практики є наявність посади психолога.

Реєстр баз практичної підготовки для здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія налічує 9 закладів (установ, організацій) (Табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Реєстр баз практичної підготовки здобувачів освіти першого рівня вищої освіти (бакалаврський) спеціальності 053 «Психологія»

1	Комунальний заклад «Чабанівський ЗДО «Дзвіночок» Фастівського району Київської обл.
2	Білоцерківська спеціалізована школа I-III ступенів № 12 з поглибленим вивченням інформаційних технологій, м. Біла Церква Київської обл.
3	Комунальний заклад Кагарлицької міської ради «Демівщинський навчально-виховний комплекс Загальноосвітня школа I ступеня – дитячий садок», м. Кагарлик Київської обл.
4	Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу № 30 «Росиночка», м. Біла Церква Київської обл.

5	Пилипчанський навчально-виховний комплекс «Загальноосвітня школа I–III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Білоцерківської районної ради Київської обл.
6	Костянтинопільський заклад загальної середньої освіти I–III ступенів Великоновосілківської селищної ради Донецької обл.
7	Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) комбінованого типу №36 «Ромашка» Білоцерківської міської ради Київської обл.
8	Комунальний заклад Білоцерківської міської ради клуб за місцем проживання «Прометей», м. Біла Церква Київської обл.
9	ДПТНЗ Білоцерківський професійний ліцей, м. Біла Церква Київської обл.

Таким чином, серед баз практичної підготовки за спеціальністю 053 «Психологія» є заклади дошкільної освіти (41,7 %); загальноосвітні навчальні заклади (33,3 %); клуби за місцем проживання (8,3%); заклади професійної освіти (16,7 %) (Рис. 3).

Співвідношення закладів освіти баз практики за спеціальністю 053 Психологія (перший) бакалаврський рівень

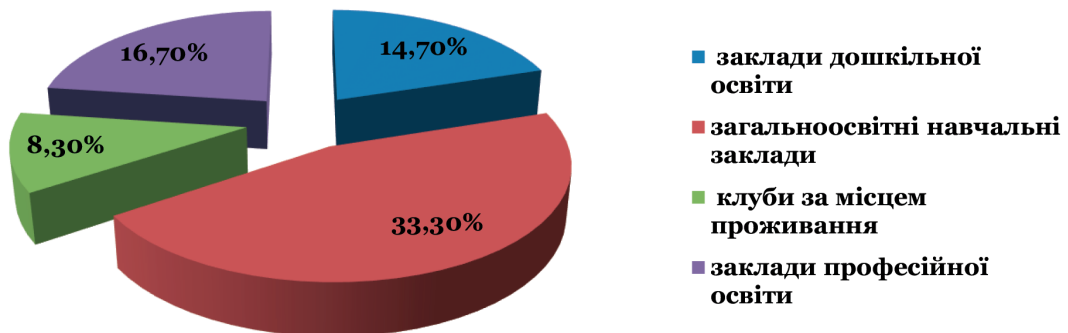

Рис 1.3 Співвідношення закладів освіти баз практики за спеціальністю 053 Психологія (перший) бакалаврський рівень

Статистика представлення регіонів України, де розміщені бази практики, показує, що в основному це Київська область – 91,6 % і один заклад Донецької області, що становить 8,3%.

Підведення підсумків практичної підготовки передбачає письмовий звіт про проходження практики та заповнений і підписаний керівниками від бази практики і БІНПО щоденник практики. Формою підсумкового контролю з практики є диференційований залік.

Відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Психологія» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти передбачена переддипломна практика.

Переддипломна практика покликана сформувати у майбутніх психологів професійне мислення, уміння і навички розв'язувати практичні завдання, забезпечити оволодіння формами і методами діагностичної та психокорекційної роботи, сприяти усвідомленню здобувачами освіти особистісних якостей і рівня підготовки до майбутньої професійної

діяльності, ознайомити їх із специфікою діяльності психолога в закладах різного профілю.

Завдання переддипломної практики: закріплення і практичне використання теоретичних знань із фахових дисциплін; формування професійної ідентифікації майбутніх психологів, їхньої професійної самосвідомості; формування вмінь і навичок для реалізації психодіагностичної, профілактичної, розвивальної та психокорекційної функцій психолога; формування та закріплення вмінь скласти програму дій на основі самостійно сформульованих гіпотез; вивчення технології проведення дослідження. В її основі лежить системний підхід до формування навичок професійної діяльності здобувачів освіти, що включає поєднання теоретичних знань і практичних умінь, розвиток здатності розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі професійної діяльності; закріплення практичних навичок проведення профілактичної, психодіагностичної, консультативної та корекційної роботи з урахуванням вікових та індивідуально-психологічних особливостей особистості людини, а також специфіки організації, установ, закладів, в яких проходить практика.

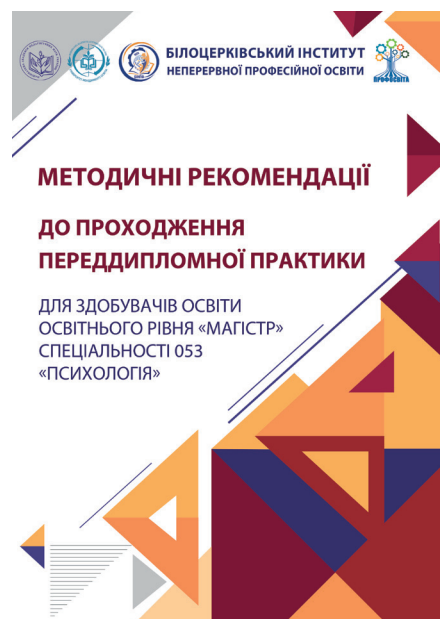
Відповідно до специфіки бази практики для практикантів передбачено **різні види завдань професійної діяльності, види умінь і рівні їх сформованості**. До типових завдань діяльності психолога належать: професійні; соціально-виробничі; соціально-побутові.

До видів умінь, які повинен сформувати психолог освітнього рівня «магістр» належать: предметно-практичні; предметно-розумові; знаково-практичні; знаково-розумові; уміння виконувати дію, використовуючи матеріальні носії інформації щодо неї; уміння виконувати дію, спираючись на постійний розумовий контроль без допомоги матеріальних носіїв інформації; уміння виконувати дію автоматично, на рівні навички.

Після проходження переддипломної практики здобувач освіти повинен знати: структуру програми психологічного дослідження; етапи проведення психодіагностичного дослідження; технологію проведення спостереження; технологію розробки анкет психологічного дослідження; технологію проведення інтерв'ю; специфіку застосування методу тестування у психодіагностичній діяльності психолога.

Проходження практики в закладах освіти (дошкільних, середніх, спеціальних і вищих, де передбачена посада психолога) передбачає реалізацію таких завдань:

- аналізувати психологічні складники освітнього процесу;
- проводити психологічний аналіз засобів психологічного впливу та видів комунікації;
- проводити психологічний аналіз розвитку психічних процесів і властивостей особистості здобувачів освіти з урахуванням віку;
- забезпечувати психопрофілактичну та профорієнтаційну роботу серед населення;
- аналізувати актуальні проблеми зайнятості з урахуванням психологічної специфіки;
- проводити методичну роботу у сфері профорієнтації на етапі професійного визначення;
- здійснювати психопрофілактичну роботу з проблемними особами підліткового та юнацького віку, у «групах ризику», безпритульних;
- розробляти психологічні засоби формування та розвитку особистості, методичного забезпечення виховного процесу;

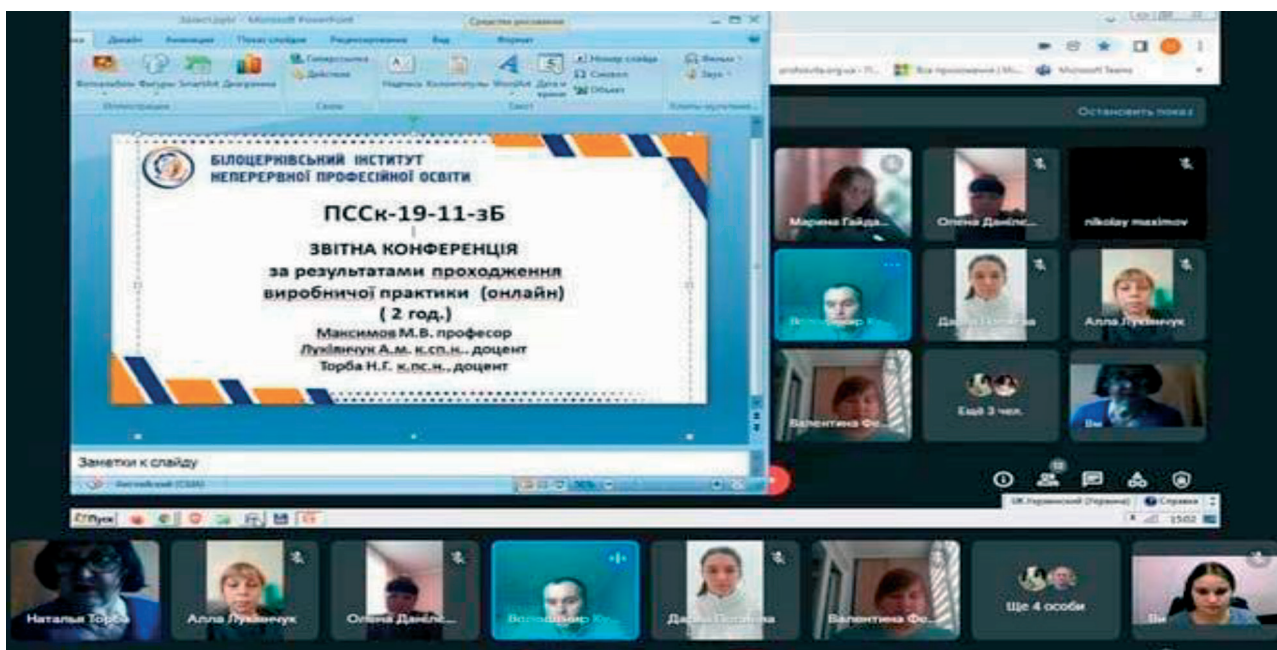
- упроваджувати новітні психолого-педагогічні методи для забезпечення ефективного спілкування та психологічного впливу;
- надавати відповідну психологічну допомогу вихованцям спеціалізованих закладів та установ.

Проходження практики в центрах профорієнтації та кадрових агентствах передбачає реалізацію таких завдань:

- здійснювати психологічне забезпечення робіт із профорієнтації, професійного відбору та адаптації персоналу;
- розробляти засоби дослідження основних психологічних параметрів професійної діяльності;
- аналізувати результати виміру індивідуально-психологічних рис особистості з метою виявлення резервів її розвитку;
- розробляти рекомендації з оптимізації професійної діяльності персоналу;
- розробляти психологічні підходи дослідження діяльності професійних груп, стилю їх управління та ефективності взаємодії;
- аналізувати особливості спільної та індивідуальної професійної діяльності, що впливають на ефективність функціонування психічних процесів, станів і властивостей їх окремих виконавців (психопрофілактика);
- застосовувати активні методи навчання.

Практика побудована за принципом поступового поглиблення знань та вмінь професійної діяльності психолога відповідно до теоретичних дисциплін, які вивчаються здобувачами освіти у БНПО.

Під час проходження практик здобувачі освіти *ознайомлюються з особливостями роботи психолога; набувають досвід психологічної діяльності, виробляють уміння та навички, необхідні для вирішення професійних завдань, оволодівають формами і методами діагностичної, корекційно-розвивальної, просвітницької, дослідницької, навчальної та виховної роботи; рефлексують свої особистісні якості та рівень практичної підготовленості до майбутньої професійної діяльності.*

Переддипломна практика відповідає адаптаційним, розвивальним, навчальним та виховним завданням підготовки майбутніх психологів.

Практична підготовка психологів-магістрів передбачає безперервність та послідовність її проведення для розвитку компетентностей відповідно до запланованих результатів підготовки, а саме:

- здатність і готовність володіти основними методами, способами та засобами одержання, оцінювання, збереження, переробки та використання інформації з різних джерел, які необхідні для рішення наукових і професійних завдань;
- проводити психологічні дослідження з використанням проєктивних методик;
- здатність розробляти програми відбору та адаптації персоналу організації з урахуванням психологічних характеристик персоналу;
- аналізувати та діагностувати соціально-психологічні характеристики особистості тощо.

Підготовчим етапом до проходження переддипломної практики є настановча конференція. На конференції проводиться інструктаж з техніки безпеки, а також відбувається ознайомлення здобувачів освіти з основними завданнями та навчально-методичним забезпеченням практичної підготовки.

При визначенні баз практик звертається увага на відповідність закладу основним вимогам, можливість виконати завдання практики, забезпечити безпечні умови для учасників освітнього процесу. Збагачується практичний досвід здобувачів вищої освіти в різних регіонах України.

Загальний реєстр баз практик складається гарантом ОП на основі каталогів та окремо укладених договорів про спільну навчально-виробничу та практичну діяльність. Щороку каталоги та реєстр баз практик переглядається й оновлюється з урахуванням строків дії договорів.

У жовтні 2022 року реєстр баз практичної підготовки БІНПО здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 Психологія налічує 19 закладів освіти (табл. 3)

Таблиця 3

**Реєстр баз практичної підготовки здобувачів вищої освіти
другого (магістерського) рівня за спеціальністю 053 Психологія**

1	Білоцерківська спеціалізована природничо-математична школа I-III ступенів №16
2	ДНЗ (ясла-садок) комбінованого типу №5 «Сонечко» Білоцерківської міської ради
3	ДНЗ №7 «Орлятко» м. Біла Церква
4	ПП «Надра-Сервіс»
5	Комунальна установа Маловільшанської сільської ради «Маловільшанський інклюзивно-ресурсний центр»
6	ПЗ БЛ «Перлина знань»
7	Шамраївський НВК «ЗЗСО I-III ст. – ЗДО» Сквирської міської ради
8	Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти
9	Таращанський технічний та економіко-правовий фаховий коледж
10	Ліцей «Білоцерківський колегіум»
11	Центр професійно-технічної освіти № 7, м. Івано-Франківськ
12	Вінницький ліцей № 26
13	Білоцерківський гетьманський ліцей-гімназія Білоцерківської міської ради

14	Чинадіївська гімназія Чинадіївської міської ради
15	Служба у справах дітей Білоцерківської міської ради
16	КЗ «Чабанівський ЗДО «Дзвіночок»
17	Комунальний заклад Київської обласної ради «Білоцерківський фаховий медичний коледж»
18	Володимирівський ЗЗСО І–ІІІ ст. – ЗДО
19	Білоцерківський фаховий коледж

Серед баз практичної підготовки є заклади дошкільної освіти (25%); заклади середньої освіти різної форми власності (33%); заклади вищої освіти (29%); приватні підприємства (4%); заклади професійної освіти (4%); служби у справах дітей при міській владі (4%) (Рис. 4).

Співвідношення закладів освіти серед баз практик за спеціальністю 053 Психологія

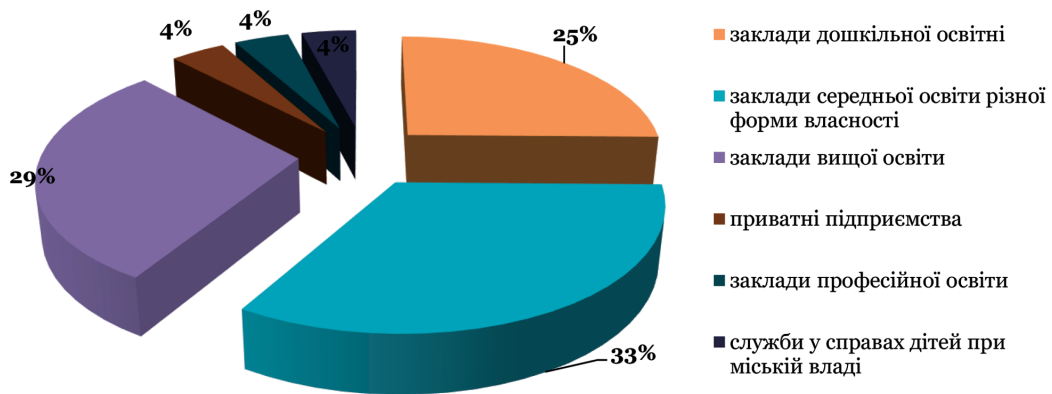

Рис 4 Співвідношення закладів освіти серед баз практик за спеціальністю 053 Психологія

Регіональне представлення баз практики: Київська область складає 92%; Вінницька область – 4%; Івано-Франківська область – 4% (Рис. 5).

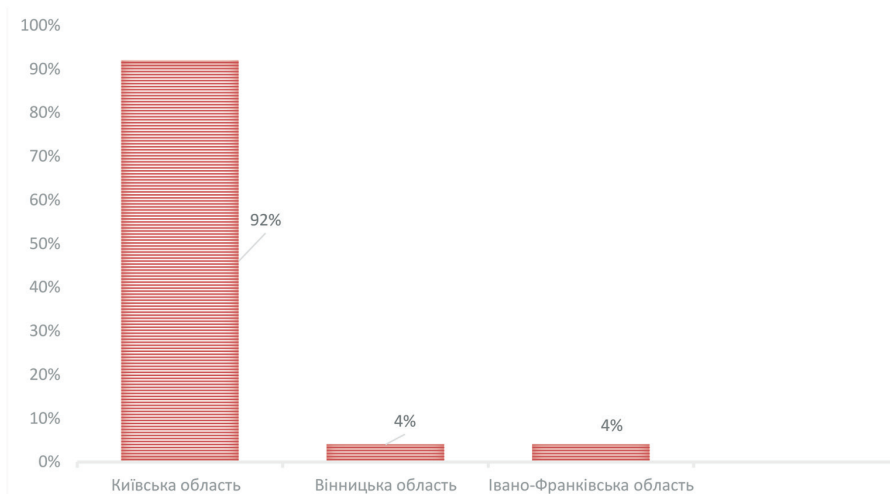

Рис. 5 Співвідношення баз практик за спеціальністю 053 Психологія за областями України

При оцінюванні переддипломної практики враховується ставлення студента до роботи, відгук від закладу (установи, організації), на базі якого здобувач освіти проходив практику. Особлива увага приділяється самостійній роботі здобувача, його вмінню формулювати психологічну проблему клієнта, психологічні висновки, рекомендації тощо.

Отже, переддипломна практика психологів-магістрів має комплексний характер. З одного боку, вона передбачає завершення формування у студентів системи спеціальних знань, умінь, навичок, достатніх для виконання професійних обов'язків і завдань відповідно до посад психологів у різних сферах та галузях, з іншого – є одним з основних джерел здобуття теоретичних та практичних знань, умінь та навичок за тематикою кваліфікаційних робіт за спеціальністю 053 Психологія.

4.3 ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНІ ПРОГРАМИ «УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ», «АДМІНІСТРАТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

Відповідно до навчального плану підготовки здобувачів на другому (магістерському) рівні вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент передбачено переддипломну практику.

Метою переддипломної практики за спеціальністю 073 Менеджмент є поглиблення і закріплення теоретичних знань та формування у здобувачів вищої освіти професійних умінь і навичок; підготовка фахівців, здатних вирішувати певні проблеми і завдання професійної діяльності шляхом вироблення умінь і навичок, визначених в освітньо-кваліфікаційній характеристиці; формування потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності у сфері своєї майбутньої спеціальності.

Основним завданням переддипломної практики є:

- закріплення теоретичних знань здобувачів вищої освіти та їх застосування на практиці;
- вивчення організаційної структури й особливостей функціонування, правових засад і сфери діяльності закладу освіти, установи, організації;
- практична підготовка здобувачів вищої освіти до самостійної роботи на одній із відповідних посад;
- добір нормативно-правових, інформаційних, звітних і статистичних матеріалів, їх систематизація й аналіз;
- здобуття навичок самостійної практичної діяльності на службових посадах;

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАЛЧІ УКРАЇНИ

ПРОГРАМА

ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ
для здобувачів вищої освіти
освітнього рівня «магістр»
спеціальності 073 Менеджмент
(освітньо-професійна програма
«Адміністративний менеджмент»)

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАЛЧІ УКРАЇНИ

ПРОГРАМА

ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ
для здобувачів вищої освіти
освітнього рівня «магістр»
спеціальності 073 Менеджмент
(освітньо-професійна програма
«Управління навчальним
закладом»)

БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ» НАЛЧІ УКРАЇНИ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДО ПРОХОДЖЕННЯ
ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ОСВІТНЬОГО
РІВНЯ «МАГІСТР» СПЕЦІАЛЬНОСТІ 073
«МЕНЕДЖМЕНТ»

(освітньо-професійні програми
«Адміністративний менеджмент»,
«Управління навчальним закладом»)

- набуття досвіду організаційної та управлінської діяльності зі своєї майбутньої спеціальності.

Програма переддипломної практики здобувачів вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент передбачає завдання, які дають можливість узагальнити знання, практичні вміння та навички на базі конкретного закладу освіти (установи, організації), оволодіти професійним досвідом, перевірити готовність майбутнього фахівця до самостійної трудової діяльності.

Для проходження практичної підготовки здобувачі другого (магістерського) рівня вищої за спеціальністю 073 Менеджмент розроблено:

1) програму із переддипломної практики для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 073 Менеджмент;

2) методичні рекомендації до проходження переддипломної практики для здобувачів освіти освітнього рівня «магістр» галузі знань 07 Управління та адміністрування спеціальності 073 «Менеджмент» (освітньо-професійні програми «Адміністративний менеджмент», «Управління навчальним закладом»), що вміщують мету, завдання та результати переддипломної практики; зміст переддипломної практики; інформацію про керівництво практикою; вимоги до оформлення звіту з переддипломної практики; правила підведення підсумків та критеріїв оцінювання переддипломної практики за кредитно-модульною системою.

Базою переддипломної практики може бути заклад освіти (установа, організація) державної або приватної форми власності. Здобувачі можуть самостійно, за погодженням із керівництвом Інституту, вибирати для себе базу практики і пропонувати її для використання. Практика здобувачів вищої освіти, які працюють у закладі освіти (установі, організації), може, за їх бажанням і погодженням з керівництвом Інституту, проводитись на їхньому робочому місці, якщо там є можливість створення належних умов для виконання програми практики.

У 2022 році реєстр баз переддипломної практики за спеціальністю 073 Менеджмент налічує 15 закладів освіти (установ, організацій) (Рис. 6):

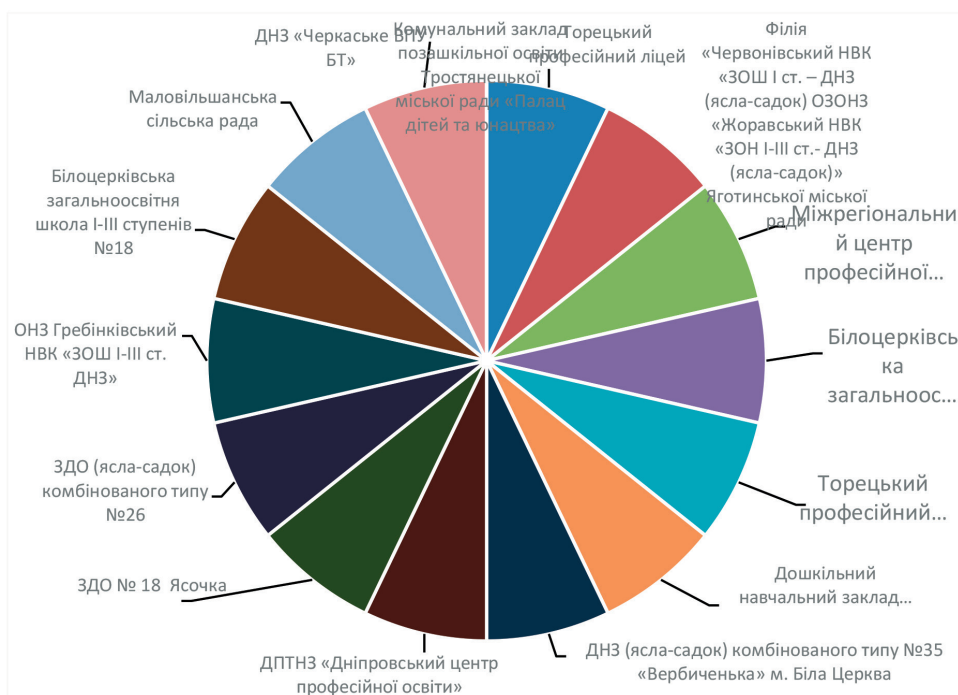

Рис. 6. Перелік установ, підприємств та організацій, на базі яких у 2022 р. проходять переддипломну практику студенти БІНПО спеціальності 073 Менеджмент

1	Білоцерківська загальноосвітня школа I–III ступенів №18
2	Міжрегіональний центр професійної перепідготовки звільнених у запас військово-службовців
3	Торецький професійний ліцей
4	Дошкільний навчальний заклад №29 «Барвінок»
5	ДНЗ (ясла-садок) комбінованого типу №35 «Вербиченька» м. Біла Церква
6	ДПТНЗ «Дніпровський центр професійної освіти»
7	ЗДО (ЦРД) №18 «Ясочка»
8	ЗДО (ясла-садок) комбінованого типу №26
9	ОНЗ Гребінківський НВК «ЗОШ I–III ст. ДНЗ»
10	Білоцерківська загальноосвітня школа I–III ступенів №18
11	Маловільшанська сільська рада
12	ДНЗ «Черкаське ВПУ БТ»
13	Комунальний заклад позашкільної освіти Тростянецької міської ради «Палац дітей та юнацтва»
14	Філія «Червонівський НВК «ЗОШ I ст. – ДНЗ (ясла-садок) ОЗОНЗ «Жоравський НВК «ЗОН I–III ст.- ДНЗ (ясла-садок)» Яготинської міської ради
15	Торецький професійний ліцей

За результатами проходження переддипломної практики, що є основою формування професійних та особистісних компетенцій майбутнього фахівця-менеджера, здобувачі освіти мають

знати: загальнотеоретичні, загальноекономічні, професійно-орієнтовані і спеціальні дисципліни, які розкривають теоретичні основи та практичні питання управління; сучасні прийоми та методи ухвалення управлінських рішень; наявні спеціалізовані інформаційні продукти автоматизації роботи проектного менеджера;

уміти: добирати, систематизувати й опрацьовувати інформацію відповідно до цілей дослідження; виявляти причинно-наслідкові зв'язки процесів та явищ у конкретній галузі; обґрунтовувати конкретні пропозиції щодо вдосконалення управління реальним досліджуванним об'єктом; проводити календарне планування проєктів; готувати доповіді за результатами проведеної роботи; виконувати завдання дослідження з використанням цифрових технологій; проводити поглиблений всебічний аналіз досліджуваної проблеми; володіти сучасними методиками й інструментами опрацювання інформації й її систематизації; мати здатність до планування й організації власної роботи.

Звіт із переддипломної практики складається згідно з графіком проходження практики і вміщує такі розділи: «Вступ»; «Загальні відомості про підприємство»; «Організаційна структура підприємства»; «Дослідження конкурентного середовища»; «Аналіз основного виду діяльності підприємства» («Оцінка системи виробництва (надання послуг)»; «Аналіз системи маркетингу»; «Аналіз системи управління персоналом»), «Індивідуальне завдання»; «Висновки»; «Список використаних джерел»; «Додатки».

Індивідуальні завдання орієнтовані на проведення конкретних розрахунків параметрів та показників підприємства, а саме: SWOT-аналіз; ABC-аналіз; XYZ-аналіз; PEST-аналіз; SNW-аналіз; оцінка конкурентоспроможності; аналіз фінансової діяльності підприємства та його фінансової стабільності; аналіз виконання планових показників; оцінка платоспроможності; джерела зниження собівартості послуг; оптимізація системи управління персоналом; оптимізація дебіторсько-кредиторської заборгованості; визначення потреби в матеріальних ресурсах; дослідження основних чинників зовнішнього середовища, що впливають на формування конкурентного середовища; аналіз якості освітніх послуг; оптимізація маркетингової діяльності підприємства тощо. У цьому розділі студент обов'язково має запропонувати шляхи вдосконалення, оптимізації досліджуваних управлінських, виробничо-економічних процесів. Також обов'язковим є розрахунок економічної ефективності запропонованих заходів.

У ОРГАНІЗАЦІЯ І ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ ЗА КОРДОНОМ

Проходження практики за кордоном відбувається за власним бажанням здобувача вищої освіти. Підставою для проходження здобувачем вищої освіти практики за кордоном є відповідним чином оформлена заява та наказ директора. Якщо вимоги практики в Україні не співпадають з умовами проходження практики за кордоном, здобувач вищої освіти направляє на закордонне стажування, а відповідну практику в Україні проходить за індивідуальним графіком, узгодженим з директором Інституту та закріпленим відповідним наказом директора БІНПО.

Практика та стажування за кордоном здобувачів вищої освіти Інституту проводиться на підприємствах, установах та організаціях, з якими встановлено відповідні партнерські стосунки у формі угод (меморандумів), протоколів про наміри, договорів про співпрацю тощо. Зазначені документи укладаються відповідно до чинного законодавства України між директором БІНПО та організатором практики за кордоном (фірмою, компанією, закладом освіти тощо) або його офіційним представником в Україні, якого організатор практики наділяє повноваженнями щодо відбору здобувачів вищої освіти на практику, оформлення супроводжувальних документів для отримання візи тощо.

Підприємства, організації, установи, які є закордонними базами практик та стажування, повинні відповідати таким вимогам:

- наявність структур, діяльність яких відповідає спеціальностям, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти Інститутом;
- можливість кваліфікованого керівництва здобувачами вищої освіти з числа працівників закордонного підприємства, установи, організації;

- надання здобувачам вищої освіти на час практики можливості працювати на штатних посадах, робота на яких відповідає програмі практики (за наявності відповідних вакансій);
- надання здобувачам вищої освіти права користування бібліотекою, лабораторіями, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політики конфіденційності закордонного підприємства, установи, організації.

Метою практики за кордоном є: закріплення теоретичних знань, які були отримані в процесі навчання, та здобуття закордонного досвіду з майбутньої професії; формування готовності студента до цілісного сприйняття і виконання функціональних обов'язків; оволодіння сучасними методами, формами організації, знаряддями праці в галузі їх майбутньої спеціальності на базах закордонних підприємств, установ, організацій; виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

Перед від'їздом за кордон укладається тристоронній договір між директором БІНПО, організатором практики за кордоном або його офіційним представником та здобувачем вищої освіти. Договір може укладатися на групу здобувачів вищої освіти, якщо вони проходять практику на одному підприємстві. Договір повинен обов'язково містити інформацію щодо умов і термінів проходження практики, обов'язків та відповідальності сторін.

Під час проходження практики за кордоном здобувач вищої освіти повинен виконати індивідуальне завдання, оформити його у формі звіту та захистити його на відповідній кафедрі впродовж 10 робочих днів після повернення з практики (стажування).

У випадку, якщо строки закордонної практики співпадають зі строками практики згідно навчального плану, індивідуальне завдання є окремим розділом звіту здобувача вищої освіти про практику. Оцінка за індивідуальне завдання є складником загальної оцінки здобувача вищої освіти за практику.

Навчально-методичне видання

**ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИДІВ ПРАКТИК
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У БІЛОЦЕРКІВСЬКОМУ ІНСТИТУТІ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ:**

АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

Вікторія Сидоренко,
Володимир Кулішов,
Наталія Торба,
Ольга Фархшатова

